

Vlada Crne Gore

Nacionalni odbor za olakšice u vazdušnom saobraćaju

IZVJEŠTAJ

**o sprovođenju Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju za
2019. godinu**

Podgorica, mart 2020. godine

1. Osnov za formiranje i sastav Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju

Pravni osnov za formiranje Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju je propisan članom 58 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Sl. list Crne Gore“ br. 30/12 i 30/17) gdje je definisano da Vlada Crne Gore osniva Nacionalni odbor za olakšice u vazdušnom saobraćaju radi sprovođenja Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju i davanja preporuka za unapređenje mjera, aktivnosti i tehnoloških postupaka kojima se olakšava obavljanje međunarodnog vazdušnog saobraćaja i protoka putnika, prtljaga, tereta i/ili pošte.

Pored nacionalnog zahtjeva, potreba osnivanja Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju (u daljem tekstu: Odbor za olakšice), proizilazi iz međunarodnih standarda kojima je propisano uspostavljanje tijela koje se bavi pitanjem olakšica u međunarodnom vazdušnom saobraćaju i to:

- Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu (Čikago, 7. decembar 1944. godine), kojoj je Crna Gora pristupila 31. januara 2007. godine i 13. marta 2007. godine postala punopravni član Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO);
- Međunarodnih dokumenata Evropske konferencije civilnog vazduhoplovstva (ECAC), čiji je Crna Gora punopravan član od 25. juna 2008. godine;
- Multilateralnog sporazuma između Evropske zajednice i njenih država članica i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu o uspostavljanju zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja (European Common Aviation Area (ECAA) Agreement, koji je Skupština Crne Gore ratifikovala 9. oktobra 2007. godine, i isti je stupio na snagu 26. oktobra 2007. godine objavljivanjem Zakona o ratifikaciji ECAA Sporazuma („Sl. list RCG“, broj 62/07 i „Sl. list CG – Međunarodni ugovori“, broj 1/11). Ovim Sporazumom Crna Gora se obavezala da implementira međunarodne standarde i, koliko je u mogućnosti, preporučene prakse iz oblasti međunarodnog civilnog vazduhoplovstva.

Po smjernicama međunarodnih zahtjeva, domaćim zakonodavstvom je definisan sastav Odbora za olakšice koji čine: predstavnik Ministarstva saobraćaja i pomorstva, organa državne uprave nadležnih za vanjske poslove, policijske poslove, turizam, finansije, Agencije za civilno vazduhoplovstvo i organa uprave nadležnog za poslove carine. Takođe, pored stalnih članova Odbora za olakšice, u njegovom radu, po potrebi, učestvuju predstavnici organa državne uprave nadležnih za poslove zdravlja i poljoprivrede, kao i operatora aerodroma i vazdušnog prevoznika.

2. Osnivanje Odbora za olakšice

Odbor za olakšice je prvi put osnovan 16. maja 2013. godine kada je Vlada Crne Gore na osnovu člana 58 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Sl. list Crne Gore“, br. 30/12 i 30/17), donijela

Odluku o osnivanju Odbora za olakšice. Odluka Vlade Crne Gore, objavljena je u „Službenom listu Crne Gore“, broj 33/13, a stupila je na snagu 19. jula 2013. godine.

Odbor za olakšice u ovom sastavu je funkcionisao do 2015. godine kada je zbog određenih kadrovskih promjena u organima državne uprave koji su značajni za rad ovog obora, te problema u radu sa kojim se odbor susretao u prethodnom periodu, donijeta nova Odluka o osnivanju novog saziva Odbora za olakšice. Nova Odluka o osnivanju Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju objavljena je u Službenom listu Crne Gore, broj 62/15, a stupila je na snagu 10.11.2015. godine.

Nakon ove odluke, Odbor za olakšice je u izabranom sastavu nastavio sa radom do sredine 2018. godine, kada je takođe zbog kadrovskih promjena u organima državne uprave koji su značajni za rad ovog obora konstatovano da iste predstavljaju smetnju za dalji rad. S tim u vezi, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je pokrenulo proceduru izmjene sastava Odbora za olakšice kroz inoviranu Odluku o osnivanju Odbora za olakšice, koja je usvojena na sjednici Vlade Crne Gore od 27.09.2018. godine. Predmetna Odluka je objavljena u Službenom listu Crne Gore, broj 69/18, a stupila je na snagu 02.11.2018. godine.

Odluka o osnivanju Odbora za olakšice je naknadno izmijenjena u prvom kvartalu 2019. godine kada je zbog nemogućnosti prisustva predstavnika Uprave carina sjednicama Odbora za olakšice, Vlada Crne Gore donijela Odluku o izmjeni Odluke o osnivanju Odbora za olakšice („Sl. list Crne Gore“, br. 17/19), na osnovu koje je promijenjen član Odbora za olakšice odnosno predstavnik Uprave carina.

Takođe, usljed kadrovskih promjena u Ministarstvu vanjskih poslova, čiji predstavnik je član Odbora za olakšice, u toku je procedura izmjene Odluke o osnivanju Odbora za olakšice sa ciljem promjene predstavnika organa državne uprave nadležnih za vanjske poslove u sastavu samog Odbora.

3. Nadležnosti Odbora za olakšice

Nadležnosti Odbora za olakšice, propisane Zakonom o vazdušnom saobraćaju („Sl. List Crne Gore“ broj 30/12 i 30/17), su:

- da predlaže Nacionalni program za olakšice u vazdušnom saobraćaju;
- dostavlja godišnji izvještaj o sprovođenju programa za olakšice Vladi, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu;
- sprovodi mjere i aktivnosti za olakšanje obavljanja međunarodnog vazdušnog saobraćaja i protoka putnika, prtljaga, tereta i/ili pošte;
- obavlja i druge poslove u skladu sa Nacionalnim programom za olakšice u vazdušnom saobraćaju.

Pored gore navedenih nadležnosti, predstavnici Odbora za olakšice, u okviru svojih nadležnosti, prate sprovođenje mjera za olakšanje protoka putnika, prtljaga, tereta i pošte definisanih Nacionalnim programom za olakšice u vazdušnom saobraćaju.

4. Rad Odbora za olakšice

Odbor za olakšice je tokom 2019. godine kontinuirano pratio izvještaje o sprovođenju mjera koje se odnose na olakšice u prevozu lica, prtljaga i robe predviđenih Nacionalnim programom za olakšice u vazdušnom saobraćaju koji je Vlada Crne Gore donijela na sjednici održanoj 07. novembra 2013. godine (Izmjene i dopune Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju 24.01.2019. godine). U tom kontekstu, a shodno aktivnostima koje su sprovedene u Agenciji za civilno vazduhoplovstvo po pitanju postupka certifikacije Aerodroma Podgorica i Aerodroma Tivat, dio odredbi Programa za olakšice koji se odnosi na primjenu odgovarajućih mjera na aerodromima po pitanju pružanja adekvatne pomoći putnicima sa invaliditetom i smanjenom pokretljivosti je iskorišćen kao regulatorni osnov prilikom pregleda aerodromske infrastrukture, operativnih postupaka i procedura u ovoj oblasti na oba aerodroma. U toku ovih postupaka certifikacije, koji traju već duže vremena, operator Aerodroma Podgorica je pokazao spremnost da konstatovane neusaglašenosti otkloni i u sklopu tog postupka je dostavio odgovarajuće dokaze i izvršio odgovarajuće aktivnosti na samom aerodromu kako bi prilazne saobraćajnice, infrastruktura terminala i primjenjivi interni postupci bili u potpunosti prilagođeni zahtjevima za adekvatno pružanje pomoći putnicima sa invaliditetom i smanjenom pokretljivosti. Operator Aerodroma Tivat je takođe u certifikacionom postupku imao konstatovane određene nepravilnosti pri čemu je krajem 2019. godine uputio nadležnim vazduhoplovnim vlastima određene dokaze kojima se prikazuju sprovedene aktivnosti po osnovu otklanjanja prethodno utvrđenih nepravilnosti. U odnosu na dostavljene dokaze, nadležni organ se izjasnio da je dio mjera, koji se odnosi na pružanje informacija o mogućnosti i načinu pružanja pomoći putnicima sa invaliditetom i smanjenom pokretljivosti, u skladu sa regulatornim zahtjevima, dok je za određene neusaglašenosti po pitanju bližeg definisanja samih internih postupaka prilikom pružanja pomoći putnicima sa invaliditetom i smanjenom pokretljivosti ostavio otvoren postupak u cilju pribavljanja dodatnih pojašnjenja. Imajući u vidu kompletan proces pružanja pomoći putnicima sa invaliditetom i smanjenom pokretljivosti na Aerodromu Podgorica i Aerodromu Tivat, na osnovu izvještaja i informacija sa kojima su članovi Odbora bili upoznati u prethodnom periodu, može se zaključiti da se mjere iz Programa za olakšice koje se odnose na pomoći putnicima sa invaliditetom i smanjenom pokretljivosti primjenjuju na crnogorskim aerodromima bez značajnih odstupanja.

Pomenutim Nacionalnim programom za olakšice, dijelom 6, uvedena je obaveza praćenja i primjene međunarodne legislative po pitanju ispunjenja odgovarajućeg nivoa javnog zdravlja u vazdušnom saobraćaju kao i hitne i medicinske pomoći koja se pruža na crnogorskim aerodromima i kod nacionalnog avio prevoznika. U tom kontekstu, Odbor za olakšice je imajući u vidu trenutnu situaciju sa pojavom infekcije Corona virusom „2019-nCoV“, koja se pojavila u kineskoj provinciji Hubei - gradu Wuhan, a koja je nastavila da se širi na ostale djelove Kine i svijeta velikom brzinom, na sjednici održanoj 07.02.2020. godine donio Operativne preporuke - Corona virus „2019-nCoV“ infekcije. Navedeni dokument je izrađen po uzoru na smjernice date od strane Agencija Evropske Unije za sigurnost vazdušnog saobraćaja (EASA) i Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) a koje su prevedene, oblikovane i prilagođene potrebama vazdušnog saobraćaja u Crnoj Gori. Članovi Odbora za olakšice su se složili da je navedene smjernice potrebno dostaviti na upoznavanje i sprovođenje operatoru Aerodroma Podgorica, operatoru Aerodroma Tivat i nacionalnom avio-prevozniku Montenegroairlines AD što je i realizovano kroz dopise br. 04/4-348/20-235/1 i 04/4-348/20-235/2 od 07.02.2020. godine.

Kako se međunarodna legislativa u oblasti olakšica u vazdušnom saobraćaju mijenja u zavisnosti od potreba koje nameću dolazeći trendovi u vazduhoplovnoj industriji, Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva (ICAO) vrši ažuriranje svog Aneksa 9 koji se odnosi na primjenu olakšica u vazdušnom saobraćaju. Crna Gora budući da je članica ICAO-a, te da je pristupila Čikaškoj konvenciji u obavezi je da primjenjuje međunarodne standarde i primjenjivu praksu u ovoj oblasti. Dosadašnja verzija Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju (uključujući izmjene i dopune iz 2019. godine) je u velikoj mjeri usklađena sa međunarodnim zahtjevima koje propisuje ICAO Aneks 9. Međutim, Odbor za olakšice je u prethodnom periodu razmatrao strukturu Programa za olakšice i na poslednjoj sjednici Odbora podržao predlog predsjednika Odbora za olakšice da je istu potrebno prilagoditi stvarnim potrebama za rad nadležnih organa i upotrebu dokumenta za domaću vazduhoplovnu industriju. U tom kontekstu Odbor se odredio da je potrebno ući u proces izmjena i dopuna sadašnjeg Programa za olakšice, ili čak donošenja novog dokumenta, kako isti ne bi razmatrao oblasti koje su već bliže definisane zakonima i podzakonskim aktima nadležnih organa, koji imaju udjela u sprovođenju posebnih mjera koje se odnose na primjenu olakšica u prevozu lica, prtljaga i robe vazdušnim saobraćajem. Takođe, članovi Odbora su se složili da program treba da sadrži više opštih odredbi kojima će se ukazati na rad i postupanje pojedinačnih organa u cjelokupnom sistemu a u skladu sa državnim aktima kojima se bliže definiše rad pojedinačnih organa. Imajući u vidu gore navedeno, Odbor za olakšice će pokrenuti proceduru analize sadašnje verzije Programa za olakšice i u odnosu na rezultate analize, u okviru svojih raspoloživih resursa blagovremeno kandidovati izmjene i dopune ili novu verziju dokumenta Vladi na razmatranje i donošenje.

5. Buduće aktivnosti

Kako je u prethodnom periodu urađena tabela usklađenosti koja predstavlja stepen implementacije međunarodnih standarda u domaći zakonodavni sistem (barem što se tiče Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju), Odbor za olakšice će u narednom periodu posebnu pažnju usmjeriti na konsolidovanju i implementaciji odredbi Programa za olakšice. Kao što je i prethodno pomenuto, u zavisnosti od rezultata analize potrebe donošenja novog dokumenta i samih internih mogućnosti Odbora, procedura kandidovanja nove verzije Programa za olakšice će biti sprovedena u III kvartalu 2020. godine kao što je to i predviđeno Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG) za period 2020–2022. godine.

Takođe, sa ciljem što boljeg praćenja primjene potrebnih mjera za olakšanje protoka putnika, prtljaga, tereta i pošte, a uporedo i sa redovnim ažuriranjem Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju, Odbor za olakšice će, u domenu svojih mogućnosti, predlagati i podržavati održavanje radionica, seminara i obuka u cilju podizanja nivoa znanja i vještina koje će im pomoći za dalje razvijanje oblasti koje predviđaju primjenu olakšica u vazdušnom saobraćaju.

Dodatno, predstavnici Odbora za olakšice će i u narednom periodu posebnu pažnju posvetiti praćenju sprovođenja mjera za olakšanje obavljanja međunarodnog vazdušnog saobraćaja i protoka putnika, prtljaga, tereta i/ili pošte.

PREDSJEDNIK
Milan Avramović

